

ལེན་བརྒྱུད་པ། ཐལ་སྒྲུབ་གྱི་སྡེ་ཚན།

ГЛАВА 8. ГРУППА ЗОЛЬНЫХ ЛЕКАРСТВ

དེ་ནས་ཡང་དྲང་སྟོང་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་གྱིས་འདི་སྐད་ཅེས་གསུངས་སོ། ། གྱེ་དྲང་སྟོང་ཆེན་པོ་ཉོན་ཅིག།

Then again Sage Rigpai Yeshe (*rig pa'i ye shes*) said these words, "O Great Sage, listen.

Затем снова мудрец (*drang srong*) Ригпей Еше (*rig pa'i ye shes*) произнёс: «О великий мудрец, слушай!

སྡེ་ཚན་གྱི་ཡི་ནང་དུ་མ་བསྟན་པའི། ཐལ་སྒྲུབ་ལྟ་སྒྲུབ་ཆང་སྒྲུབ་བ་གསུམ། བྲང་བའི་ནད་ལ་ཐལ་སྒྲུབ་མཚོག་ཡིན་
ཏེ། ཆ་བའི་ནད་ནམས་ལྟ་སྒྲུབ་སེལ་བར་བྱེད། སྒྲུབ་ཆང་སྒྲུབ་ནད་བད་མཁྲིས་ལྟ་སྒྲུབ་སེལ། སྒྲུབ་བ་འདི་གསུམ་གསང་
སྒྲུབ་གུད་དུ་སྒྲུབ། །

The three kinds of compounds not shown in the five sections are the ash medicines, *khanda* and medicinal *chang*. Ash medicines are best for curing cold disorders, *khanda* for hot disorders, medicinal *chang* for both single *rlung* disorders, *rlung* disorders combined with *bad kan* and *mkhris pa*. These three kinds of compounds are hidden for the purpose of keeping secrecy.

Есть ещё три типа составов, не упомянутые среди пяти групп. Это зольные составы, кханда и лечебный чанг. При болезнях холода наилучшими будут зольные лекарства; болезни жара устраняют с помощью кханды, а лечебный чанг устраняет болезни лунг в сочетании с бекен и трипа. Эти три типа составов тайные, поэтому храните их в секрете.

དང་པོ་ཐལ་སྒྲུབ་སྦྱོར་བ་བསྟན་པ་ནི། སྦྱི་རུ་རྫོ་འཇམ་བར་མའི་སྦྱོར་བ་དང་། བྱི་བྲག་ཁ་འཐོར་མི་འདྲ་དུ་མ་བསྟན། །

First, the compounds of medicinal ash are the follows: the general preparations of ash medicines including the sharp, the smooth and the medium compounds, the specific preparations, and the various miscellaneous compounds.

Первое, описание составов зольных лекарств (*thal sman*). В общем описываются острые, мягкие и средние составы; а в частности - множество остальных самых разнообразных.

དང་པོ་རྒྱང་མཁྲིས་བད་ཀན་ནད་གཞི་སྦྱར། རྒྱང་དང་ལྗན་ལ་འཇམ་པོའི་སྦྱོར་བ་ནི། སྦྱོར་གིང་དུར་བྱིད་འབྲས་བུ་
གསུམ། བ་ཏྲ་ས་རྗེ་ཀ་དང་ཡ་བཟུ། སྦྱོར་མ་ལ་ཏུ་མ་དང་ཅབས་རུ་མ། ཤིང་མ་ཐལ་མ་ལ་པི་པི་ལིང་ལྷ་ལ། ཚེ་ཏྲ་ཀ་དང་མ་
བ་རྣམ་པ་གསུམ། འོ་མ་ཞོ་མར་ཞག་རྒྱང་ཚོལ་གྱི་སྦྱ། །

First of all, the general compounds are prepared on the basis of *rlung*, *mkhris pa* and *bad kan* disorders.

= The smooth compound against *rlung* combined disorders, is prepared by kneading *sgron shing*, *dur byed*, *'bras bu gsum* (the three myrobalan fruits), *pa tra*, *sa rdzi ka*, *ya bakshara*, *rgya tshwa*, *kha ru tsa*, *tsabs ru tsha*, *shing tsha*, *thal tshwa*, roots of *pi pi ling*, *tsi tra ka* and *tsha ba rna pa gsum* (three hot medicines), thoroughly with milk, curd, butter, oil, marrow and fat.

Первые составляются по основе болезни: лунг, трипа или бекен. Мягкий состав при присоединении лунг: замесить *sgron shing*, *dur byed*, три плода (*'bras bu gsum*), *pa tra*, *sa rdzi ka*, *ya bakshara*, *rgya tshwa*, *kha ru tsa*, *tsabs ru tsha*, *shing tsha*, *thal tshwa*, корни *pi pi ling*, *tsi tra ka* и три жгучих (*tsha ba gsum*) на молоке, йогурте, масле, жире, костном мозге и сале.

མཁྲིས་བར་ལྗན་ལ་བར་མའི་སྦྱོར་བ་ནི། རྟོང་ལེན་བཙོད་དང་ལྷ་མཁན་གྱི་སྦྱེ་བཞི། འཇམ་པོའི་སྦྱོར་བསྟན་བ་རའི་ཞོ་
ཡིས་སྦྱ། །

= The medium compound against *mkhris pa* combined disorders is prepared by adding *hong len*, *btsod*, *zhu mkhan* and *kyi lce* to the abovementioned smooth compound and kneading it thoroughly with curd from a cow or a goat.

Средний состав при присоединении лунг: к вышеупомянутому мягкому составу добавить *hong len*, *btsod*, *zhu mkhan* и *kyi lce* и замесить на коровьем или козьем йогурте.

གོགས་མེད་བད་ཀན་རྒྱུ་ལ་རྗོན་པོ་སྦྱར། རོད་གཡག་ར་ཕྱེ་ཕྱི་ཚ་བ་གསུམ། སྤྱ་དག་ཤིང་ཀུན་འཇམ་པོའི་སྒྲིང་དུ་
བསྐྱར། གཅན་གཟན་ཤ་རུས་ཁུ་བ་ཚང་གིས་སྦྱ།

= The sharp compound against single bad kan disorders is prepared by adding *tsha ba gsum* (three hot medicinal herbs), *rdod g.yak ru* (the ash of wild yak horn), *shu dag* and *shing kun* to the above smooth compound and kneading it thoroughly with soup made from the bones and meats of carnivorous animals and *chang*.

Острый состав при простом бекен без товарищей: сверх мягкого состава добавить порошок рогов дикого яка, три жгучие травы (*sngo yi tsha ba gsum*), *shu dag* и *shing kun* и замесить на бульоне из мяса и костей хищников.

ཀུན་རྒྱུ་གར་སྦྲ་གཟུགས་བདུབ་འཕང་ལོ་བྲ། རམ་སྦྱད་རྩར་སྦྱག་ཁ་བཅད་མཚམས་མནན་ལ། འདག་པ་བྱུགས་ལ་བྱེ་
མས་བར་མཚམས་བཅད། རོད་མས་འཚོས་བར་བསྐྱུགས་པའི་ཐལ་བ་དེ། རྒྱང་ནས་ཞིབ་བཏགས་བྱེ་མ་རིལ་བུ་
རུང་། སྤྱ་རམ་ཀ་ར་སྦྲང་གི་རྟ་ལ་བསྐྱོན། རམ་ལྷུ་འཇུ་ཞིང་པོ་བའི་མེ་དྲོད་སྦྱེད། རྗེན་དང་སྦྱན་བཤེག་བད་ཀན་སྦྱགས་
དྲིག་འགོགས། སྦྱ་ཐབ་འཇིལ་ཞིང་འོར་དང་དམུ་ཚུ་སྦྱེམ། རམན་ངག་གོགས་ཀྱིས་བསྦྱར་བས་ནད་ཀུན་འཇོམས།

The consistency of all these general compounds should be shapeable and prepared flat and round, like a spindle wheel. Put these shaped medicinal compounds into an unused clay pot, and close the lid properly. Seal the annular gap in between with dough, cover it fully with mud, and seal it further with sand. Prepare the ashes formed inside the pot, after having been heated properly on a fire of clods, as medicinal powders or pills, on cooling down. And add *bu ram* (jaggery), *ka ra* (white sugar) and *sbrang* (honey) as medicinal vehicles. This compound helps to digest undigested food i.e. *ma zhu*,

generates *me drod*, destroys *bad kan lhan* and *skran*, extracts *bad kan lcags dreg*, eliminates *skya rbab* and dries up 'or and *dmu chu*. The addition of appropriate ingredients to the basic compounds, according to the practical instructions, eliminates all kind of disorders.

Во всех случаях густота должна быть такой, чтобы можно было придать форму. Сделать лепешки, сложить в неиспользованный горшок, плотно закрыть отверстие, обмазать глиной, а щели засыпать песком. Жечь на огне [сухих] кочек. Когда получившаяся зола остынет, измельчить. Такой порошок или пилюли верхом на коне из бурам, сахара или мёда переваривает мажува (*ma zhu ba*), порождает огненное тепло желудка, разрушает лхен (*lhan*) и трен (*skran*), вытягивает бекен чагдрег (*bad kan lcags dreg*), избавляет от кьябаб (*skya rbab*), высушивает ор ('or) и мучху (*dmu chu*), а обрета друзей согласно наставлениям, подавляет все болезни.

བྱི་བྲག་ཚོང་ཞི་ཤུལ་གྱི་ཐལ་སྦྱོར་ལ། རྩུང་དུ་བར་མ་ཆེན་པོ་རྣམ་པ་གསུམ། །

The specific preparation of *Chong zhi 'phrul gyi thal* is comprised of three aspects: mild, medium and strong compounds.

Частные. Состав «*cong zhi 'phrul gyi thal*» бывает трёх видов: малый, средний и большой.

ཨ་རུ་ཚ་ལ་རྒྱམ་ཚ་བི་བི་ལིང་། བོང་ང་དཀར་པོ་ཆ་མཉམ་ཉིས་འགྱུར་གྱི། ཚོང་ཞི་ལུ་བེ་རིལ་མ་ཚམ་ཞིག་སྦྱར། ཞིག་དཀར་ཀོང་བུར་སྦྱག་ལ་འདམ་གྱིས་སྦྱར། སོལ་བའི་མེ་དབུས་བརྒྱག་ལ་འཚོས་པར་བསྐྱེད། ལྷ་བེའི་དྲི་སངས་འཚོས་པའི་ཚད་ཡིན་འདོན། ཐལ་བ་ཞིབ་བཏགས་ཀར་སྦྱར་བ་ནི། མ་བྱུ་བད་ཀན་རྩེན་དང་ལྷགས་དྲེག་དང་། རྫོ་དུག་དབྱིག་དུག་བད་མཁྲིས་སྦྱག་པོའི་སྦྱོར། སོ་བའི་ནད་ཀུན་ཚ་གང་མེད་པར་འཚོམས། །

= For preparing the mild compound, add equal quantities of *a ru ra*, *tsha la*, *rgyam tswa*, *pi pi ling*, *bong nga dkar po*, and *cong zhi* at two times the total quantity, along with *mu zi* the size of sheep droppings. Put them in a hard pot and seal with mud. Heat it properly by keeping it in the center of a coal fire. When the smell of *mu zi* disappears, it indicates a complete, standard burning process. Afterwards, remove the ash and grind it

into a fine powder, and add *ka ra* (white sugar). This compound eliminates *ma zhu*, *bad kan lhen*, *bad kan lcags dreg*, stone poisoning, precious metals poisoning, *bad kan* associated with *mkhris pa* disorder, *skran* resulting from *bad kan smug po* and all stomach disorders, irrespective of their hot or cold nature.

Взять поровну *a ru*, *tsha la*, *rgyam tswa*, *pi pi ling*, *bong nga dkar po*, двукратное количество *cong zhi* и *mu zi* с овечий катышек, сложить в прочную чашу и замазать глиной. Поместить в середину раскалённых углей и жечь. Когда исчезнет запах серы, это признак готовности, тогда и вынимать. Зола измельчить, смешать с сахаром. Такой состав подавляет мажува (*ma zhu ba*), бекен лхен (*bad kan lhan*) и чагдрег (*lcags dreg*), отравление камнями, отравление драгоценностями, бекен-трипа, трен из-за мугпо (*smug po'i skran*) и любые болезни желудка: и горячие, и холодные.

དེ་སྟེང་བཟང་དུག་རྒྱ་ཚ་བྱི་ཡང་ཀྱུ། །བསྐྱན་བ་ཙོང་ཞིའི་ཐལ་སྐྱན་འབྲིང་པོ་སྟེ། །མ་ལྷུ་ལ་སོགས་སྟོབས་རྒྱས་ལྗན་ཚང་
འཛོམས། །

= The medium compound formed by adding *bzang drug* (the six superlative medicines), *rgya tshwa* and *pri yang ku* to the above compound, eliminates *ma zhu* and acute combined hot disorders.

Этот же состав с добавлением шести хороших (*bzang drug*), *rgya tshwa* и *pri yang ku* - среднее зольное лекарство из *cong zhi* «*cong zhi'i thal sman 'bring po*». Оно подавляет жар в сочетании с сильным мажува (*ma zhu ba*) и т.д.

ཆེན་པོ་ཚ་བ་ལྔ་དང་ཨ་རུ་ར། །རྒྱ་ཚ་རྒྱས་ཚ་ཐལ་ཚ་ལ་རུ་ཚ། །མཛེ་ཚ་བེ་ཚ་ལན་ཚ་འགོན་བྱ་དང་། །བྱ་ཚོད་གེ་བ་སྐམ་
དང་ཚུ་བྱ་དང་། །ཉ་རུས་ཀུན་གྱི་ཉིས་འགྲུར་ཙོང་ཞི་སྐྱུར། །ཤོང་བཞིན་བསྐྱེད་ཐལ་གང་སྐྱན་ཐལ་བར་ཚོགས། །

= The strong compound prepared from *tsha ba Inga* (the five hot medicines), *a ru ra*, *rgya tshwa*, *rgyam tshwa*, *thal tshwa*, *kha ru tshwa*, *mdze tshwa*, *ze tshwa*, *lan tshwa*, cowries, the throat of *bya rgod*, *sram*, *nya rus*, with the addition of *cong zhi* at two times of the total quantity; when burnt in a similar manner as mentioned above completely destroys cold natured *skran*.

Большой [состав]. Смешать пять жгучих (*tsha ba lnga*), *a ru ra*, *rgya tshwa*, *rgyam tshwa*, *thal tshwa*, *kha ru tshwa*, *mdze tshwa*, *ze tshwa*, *lan tshwa*, 'gron bu, горло *bya rgod*, кости *sram*, *chu bya* и рыбы с двукратным количеством *cong zhi* по отношению к общему весу. Сожженная вышеописанным образом зола обращает в пыль холодные опухоли трен (*grang skran*).

ལྷོ་བསྐྱེགས་སྒྲོར་བ་བ་ལྷོ་མེད་པའི་ལྷོ། །སྒོ་ཞིང་རོ་མངར་ལྡན་བ་སྒྲོར་བ་དོ། །བ་ལོ་བྲེ་གང་རྒྱུ་ག་མཐེམ་ཅམ་
སྒྲུར། །བཙོས་དགྲུགས་ལྷོ་ཚད་སྤུལ་པོར་སོང་བ་དང་། །རྩར་སྒྲུག་དུ་བ་མི་འཚོར་ཁ་བཅད་ལ། །བོང་མེས་འཚོས་པར་
བསྐྱེགས་པའི་ཐལ་བ་དེ། །སྒར་བྱ་བི་བི་ལིང་དང་བྱ་རམ་སྒྲུར། །མ་བྱ་སྒྲིན་དང་སྐྱུགས་དྲེག་ལྷག་སྒྲིན་བཤེག།

= Prepare *Tsha bsregs sbyor* compound from two *khyor* of salt, which is bluish and sweet in taste, and not mixed with *ba tshwa*; one *bre* of cow curd and thumb-sized *rgod sha*¹. Boil the compound with rigorous stirring until the compound becomes a semi-solid, indicating the disappearance of its water content. Put the compound into a pot and seal the lid to prevent the leakage of smoke. The ash formed by heating the mixture property on a fire of clods, with the addition of *star bu*, *pi pi ling* and *bu ram* cures *ma zhu*, *bad kan lhen*, *bad kan lcags dreg* and destroys blood *skran*.

Состав «*tsha bsregs sbyor ba*». Две горсти сладкой и голубоватой соли без примеси *ba tshwa*, смешать с одним дре (*bre*) коровьего йогурта и кусочком *rgod sha* размером с палец. Варить, помешивая, до обезвоживания, пока не станет как творог. Сложить в горшок , закрыть, чтобы не выходил дым и жечь на огне [сухих] кочек. Получившаяся зола, соединённая с *star bu*, *pi pi ling* и бурам разрушает мажува (*ma zhu ba*), лхен (*lhan*), чагдрег (*lcags dreg*) и кровяные опухоли трагтрен (*khrag skran*).

ག་བྱར་ནག་པོའི་ཐལ་སྒྲོར་པག་རིལ་དང་། །སྒྲུང་དགར་ཉོང་ལེན་དེ་བ་ཤིང་སྒྲོན་བཞི། །གཙོ་གྲོགས་དུ་བ་མ་ཤོར་སོ་
སོར་བསྐྱེག། །ཐལ་བ་དམར་ཟལ་བ་ལྷུས་འདམ་ཐགས་བྱ། །ཀར་སྒྲུར་བས་མ་བྱ་བ་ཡི་རིམས། །གཟེར་བྱང་གཉན་རིམས་
མིག་མེར་མེལ་བར་བྱེད། །ཁྱུང་པར་ཕོ་བར་རིམས་བབས་བདུད་རྩི་ཡིན། །

¹ *rGod sha* refers to the flesh of a vulture or a wild yak. *Shing sngon* here referres to *stab seng*.

= *Ga bur nag po'i thal sbyor* is comprised of *phag ril* as the principal ingredient and *srad dkar*, *hong len*, *de ba* and *shing sngon*², the four accompanying ingredients separately, without any leakage of smoke. Knead the formed ash with the urine from a red cow with white spots, and mix it with *ka ra* (white sugar). This cures *ma zhu* caused by *rims*, short frequent pains caused by lung infections, *rims* and jaundice. Particularly, for curing stomach infections, it acts like nectar.

Состав «*ga bur nag po'i thal sbyor*». Сжечь по отдельности без выхода дыма главного - *phag ril* и четвёрку друзей - *srad dkar*, *hong len*, *de ba* и *shing sngon*. Получившиеся золы замесить на моче рыжей коровы и смешать с сахаром. Это устраняет нарушение пищеварения при болезнях рим (*rims*), зертунг (*gzer thung*) и пожелтение глаз из-за ньен-рим (*gnyan rims mig ser*), а особенно является нектаром при рим (*rims*), поразившем желудок.

བིག་པན་སྒྲིབ་དཀར་སྒྲོལ་གྱི་ལྗེ་བཞི། །
ཁུ་བ་མ་ཤོར་བསྐྱེད་ཐུང་རིམས་སེལ། །
ཁོང་སྐྱུར་རི་ཐང་མཚམས་གྱི་
བདུད་རྩི་ཡིན། །

= Adding *chang* to the ash compound prepared by burning the four ingredients of *big pan*, *srad dkar*, *snya lo* and *kyi lce* without any leakage of smoke, cures *rims* associated with *rlung*, and acts like nectar at borderline of hot disorder.

Зола, полученная сжиганием четвёрки *big pan*, *srad dkar*, *snya lo* и *kyi lce* без выхода дыма устраняет рим (*rims*) с лунг, а в смеси с чангом - нектар на границе горы и равнины.

རིན་པོ་ཆེ་ཡི་ཐལ་སྐྱེན་སྐྱུར་བ་ནི། །
གསེར་ཐལ་དང་པོ་སྒྲིབ་གཤོག་ཅམ་དུ་བརྒྱུངས། །
དེ་ནས་བྲད་ལ་ལབ་ལེབ་མེད་པར་
བཏགས། །
ཁོ་ལ་སྐྱུ་བྱི་ཉིལ་དང་ཟར་མ་སྐྱུར། །
རིལ་བྱར་བྲིལ་ལ་གོང་བྱར་སོལ་མེས་བསྐྱེད། །

Rin po che yi thal sman sbyor (the medicinal ash compounds of the precious metals) are prepared as follows:

² *Shing sngon* here referres to *stab seng*.

= Prepare gold ash compound by first hammering *gser* into a sheet as thin as bee's wing. Rub and powder it well without leaving any flat portions. Add *tsha la*, *mu zi*, *til* and *zar ma*, and roll them into pills for burning in a pot over a coal fire.

Приготовление зольных лекарств из драгоценностей. Зола золота (*gser thal*). Вначале отбить его до толщины пчелиного крыла, затем растереть, чтобы не осталось плоских кусочков, соединить с *tsha la*, *mu zi*, кунжутом (*til*) и льном (*zar ma*), скатать в пилюли и жечь в чаше на углях.

ཟངས་ཐལ་ཟངས་བསྐྱེགས་ཡང་ཡང་བལྟ་བུ་གྱིན་བརྒྱུད་ས། །སྤང་གཤོག་ཅམ་གྱུར་སེན་མོས་དུམ་བུར་གདུབས། །སིངས་
པོས་གཡའ་འདོན་ཚ་ལ་སྐྱ་ཟླ་བྱུར། །ཀོང་བུར་སྐྱག་ལ་ཁ་བཅད་འཚོས་པར་བསྐྱེག།

= Prepare copper ash compound by burning *zangs*, then hammering and folding it again and again, until it becomes as thin as the wing of the bee. Cut it into pieces with one's finger-nails. Remove the tarnish with a light *chang* and mix it with *tsha la* and *mu zi*. Subsequently, put it into a pot, close the lid tightly, and burn it until it reaches its standard level.

Зола меди (*zangs thal*). Медь, подготовленную для сжигания, многократно складывать и отбивать, пока она не станет толщины пчелиного крыла и не будет рваться ногтями, удалить налёт с помощью сингпо (*sings po*) и смешать с *tsha la* и *mu zi*. Сложить в чашу, закрыть и обжигать.

དངུལ་ཐལ་དངུལ་ཚུ་སྟར་བུས་བཤེག་པ་དང་། །ཚ་ལ་སྐྱ་ཟླ་བྱུར་བ་གོང་བཞིན་བསྐྱེག།

= Prepare silver ash compound by adding *dn gul* with the ash of *dn gul chu* disintegrated by *star bu* and then burning it in a same manner as mentioned above by mixing it with *tsha la* and *mu zi*.

Зола «*dn gul thal*». Разрушить *dn gul chu* с помощью *star bu*, соединить с *tsha la* и *mu zi* и жечь как описано выше.

ལྷགས་ཐལ་གསལ་བདར་བདར་བྱེ་ཞིབ་ཏུ་བཏགས། །ཚ་ལ་ཨ་རུ་ལུ་ཟི་འདག་པ་བྱ། །ཀོང་ལུར་བསྐྱེགས་པས་ཐལ་བར་
འགྱུར་བ་ཡིན། །

= Prepare iron ash compound by rubbing *lcags* with a file and pulverizing it into fine powder. After adding *tsha la*, *a ru ra* and *mu zi*, make it into paste form. On burning the paste into pot, it converts into ash.

Зола железа (*lcags thal*). Натереть напильником, опилки тонко измельчить, замесить вместе с *tsha la*, *a ru ra* и *mu zi*, жечь в чаше до состояния золы.

ཀུན་ལ་གཉེན་པོ་ཚུང་ན་མི་ཚོས་བསྐྱེད། །མངོ་ནད་དུག་འཛོམས་བྱང་ཁོག་ནག་ཐྲག་སྐྱེ། །

In all these burning processes, if the additive ingredients are insufficient, the burning process will not reach the standart level. Therefore, increase the necessary ingredients. These compounds eliminate *mdze* and poisoning, and dry up the accumulation of pus and blood into the torso.

Во всех случаях, если дополнительных ингридиентов будет мало, то [обжиг] не удастся, [поэтому их нужно класть] побольше. [Эти золы] подавляют болезнь дзе (*mdze*) и отравления и высушивают гной и кровь в груди.

མཚལ་ཐལ་རྩ་ཡི་ག་ཏུ་ཁ་སྐྱར་ལ། །མཚལ་དེ་ཞིབ་བཏགས་ག་ཏུ་འཛོམས་ལྷོ་མས་པར་བདར་ལ་བར་མཚམས་
འདག་པས་བྱ། །བྱེ་མས་བར་བཙེངས་རྒྱངས་པ་ཤོར་མི་རུང་། །ཞིང་དུ་ཚུ་སྐྱེགས་འོག་ནས་མི་ཡིས་བསྐྱེག །ཚོས་ཚད་
འོག་མའི་གཤམ་དེ་སྐྱེ་བོར་འགྲོ། །མི་བཙད་གང་ནས་ཁ་དབྱེ་དདུལ་ཚུ་དྲིལ། །ཐལ་བས་ཤ་རོ་མ་ལུས་གཙོད་པའི་མཚོག། །

= For preparing *mtshal* ash compound, make a clay pot with a proper lid. Grind *mtshal* into fine powder, put it into the pot and level the powder properly. Close the annular gap with mud and seal it with sand to prevent leakage of steam. Pour water on the top of the pot while burning it from the bottom. Stop the burning process, when the bottom of the pot turns white, as this indicates that the burning process has reached its standard level. On cooling down, open the lid and collect the ash from the bottom after the accumulation of *dngul chu* at the inner surface of the lid. This ash compound is best for removing gangrenous muscle tissues.

Зола *mtshal*. В керамическую коробку с закрывающейся крышкой поместить тонко измельчённый *mtshal*, равномерно распределить, а щели замазать и засыпать песком, чтобы не выходил пар. Сверху поливать водой, а снизу жечь огнём. Признак готовности - побеление нижней части коробки. Тогда убрать с огня, остудить, открыть и собрать *dngul chu*. Такая зола - наилучшим образом отсекает любые наросты (*sha ro*).

ཤ་ཅུ་དུང་དང་འགོན་བྱ་ཐོད་པ་རྣམས། །སོལ་མེས་དཀར་པོར་མ་སོང་བར་དུ་བསྐྱེ། །

= Burn deer horns, conches, cowries and '*gron bu thod* on a coal fire until it turns white.

Рога оленей, раковины *dung*, '*gron bu*, череп (*thod*) и т.д. жгут на огне углей до побеления.

ཚ་བ་གསུམ་དང་ཟ་འོག་ཕུར་མོ་དང་། །སྒོག་སྐྱ་བཅོན་དུག་པག་རིལ་སྒོ་ལ་སོགས། །སླ་ངར་རྩ་སྐྱབ་དུ་བ་མ་ཤོར་བསྐྱེ། །ཐལ་བ་དེ་རྣམས་པལ་ཆེར་རྣག་ཚུ་སྐྱེ། །

Burn *tsha ba gsum* (three hot medicines), silk (*satin*), *phur mo*, *sgog skya*, *btsan dug*, *phag ril* and feathers etc. in a clay pot, keeping the pot upside down on an iron pan without any leakage of steam. Most of these ashes dry up the accumulation of pus and *chu ser*.

Три жгучих (*tsha ba gsum*), шёлк (*za 'og*), *phur mo*, *sgog skya*, *btsan dug*, *phag ril*, перья и прочее жгут на сковороде под керамической миской так, чтобы не выходил дым. Такие золы в основном сушат гной и чхусер.

ཅོང་ཞི་རྟོད་བདུལ་སོལ་མེས་འཚོས་པར་བསྐྱེ། །དཀར་པོར་སོང་ནས་ཆང་ངམ་དར་བའི་ནང་། །སོར་ཐོན་ཅོམ་གྱིས་དང་བསང་བྱེ་མར་འགོ། །གག་པ་ཤ་རོ་ལྷན་སྐྱན་སྐྱགས་དྲིག་གཅོད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །

Prepare *Cong Zhi rgod btul* compound by burning *cong zhi* properly on the coal fire until it turns white. On dipping it in *chang* or whey, it produces a hissing sound, reduces its heat and turns into powder, simultaneously. This ash compound treats *gag*, gangrenous

muscle tissues, *skran* developed below the xiphoid process and *bad kan lcags dreg*.” Thus it was said.

Cong zhi сурового укрощения «*cong zhi rgod btul*» готовят, обжигая на огне углей. Когда он побелеет, бросить в чанг или дарва (*dar ba*). Смесь зашипит, а когда пар рассеется, [*cong zhi*] превратится в порошок, который отторгает гагпа (*gag pa*), наросты (*sha ro*), лхен (*lhen*), опухоли трен (*skran*) и чагдрег (*lcags dreg*).» Так сказано.

བདུད་ཚི་སྒྲིང་པོ་ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་གསང་བ་མན་ངག་གི་རྒྱུད་ལས་ཐལ་སྐྱེན་གྱི་ཕྱེ་ཚན་བསྟན་པའི་ལེན་ལྷེ་བརྒྱད་
པའོ།།

This is the eight chapter, which reveals the section on medicinal ashes, from the Secret Quintessential Instructions on the Eight Branches of the Ambrosia Essence Tantra.

Это восьмая глава «Группа зольных лекарств» из «Экстракта амриты — восьмичленной тантры тайных наставлений».

Translation from Tibetan to English: Men-Tsee-khang ©
перевод с тибетского на русский: Анастасия Теплякова